

en. Immers ze
nzen naam.
enerale macht,
leen ontvingen
volgen zouden;
reformeerde be-
ien grond ont-
e concluderen.
ischen zin naar
e Synodale be-
ingen uit Gods
te leven, zelven
over hen, maar
ad om alzoo te

u de Creden-
iver loopen.
rijven kunnen:

der door Jezus

in den Heere! —
toeg prijzen en
ons in Christus
Wiens kruis-
lijk aanziet, dat
in deze landen
de tyranie
bevrijden.

Zijne Dienaren
(Immers door
slijgen Geestes),
sformatie Zijner

s Heeren saam-
angezicht over-
amenkomst be-
de de bekwaam-
onzentwege en
te handelen, u
vederen:

hiermede vol-
met u te hande-
zaken; zoowel
van onzentwege
den, als in het-
namens hunne

wetenschap, dat
he vergadering)
rd, en in de orde-
eginselen onzer
jk die uit den
ichtsnoer zullen
rband, aan deze
riteit te geven,
e Kerken in
den tegenwoor-

ader van onzer
r geliefde Broe-
sta en alzoo in
besluiten strek-
ken, tot afbreuk
rken nog veels-
g van Zijn arm,

st en onder het
(onzer Clas-

rdt het karak-
cht door enkele
hij die maakte
(toen nog Chr.
er de vraag of
zijn volgens de
cht der kerken.

maals terug op
over de Gerefor-

bewimpeld stemt
als het Synodaal
rd zijn en door

le Gereformeer-
den mond: „Weg
ark, waar Jezus
n Woord alleen

iking en vraagt
nen de hoogere
, die in Classis
an Besturen

gden en broeder-
zer onzen vriend
olgende in over-

t niet op één lijn
is van andere

hierin, dat de
kerk, maar een
door den Koning

oming der Kerk
men in hun col-

autoriteit, waar-
handelen, vol-
leden, in onder-
oor den Koning
naar uitsluitend
nten der kerken.

De Credentiefbrief, dien we onlangs meedeelden, sprak het duidelijk uit: „alsof alle onze kerken elk in het bijzonder tegenwoordig waren”.

20. De kerk is geen republiek, maar een absolute Monarchie. Ze leeft onder een Koning. Er kan dus in die kerk nergens op eenig deel van haar terrein een Bestuur aanwezig zijn, of die Koning moet het hebben ingesteld.

Dit nu is wel het geval met den Kerkeraad. Niet met de meerdere vergaderingen.

30. Hiermee is volstrekt niet ontkend, dat de „meerdere vergaderingen” (onze vaders spraken nooit van hoogere vergaderingen), zeggenschap over enkele kerken bezitten, maar dit zeggenschap vloeit niet voort uit een haar verleende hoogste of opperste bestuursmacht, maar uitsluitend daaruit, dat het lid of de deelen zich te regelen hebben naar het geheel, voor zoover dit geheel werkt uit de Wet des Konings, d.i. uit het Woord.

40. Wil men nu ook dit zeggenschap der meerdere vergaderingen besturen noemen, zoo zou dit op zichzelf een woordenspel zijn, dat onschuldig kon wezen. Maar om het gebeurde van 1816 durven we dit niet aan.

Was er geen wolkje aan de lucht, was er van dien naam „Besturen” geen schandelijk en ergerlijk misbruik gemaakt, we zouden zwijgen.

Maar nu onder dien naam „Besturen” zoo gruwelijk tegen onzen Koning gerebelleerd is, en die rebelle nog voortduurt, en de naam „Besturen” toch slechts in overdrachtelijken en in oneigenlijken zin van de „meerdere vergaderingen” kan gebezigd, nu is die naam „Besturen” voor ons met zwarte kool geteekend, nu stuit ze ons tegen de borst, en verzoeken we vriendelijk aan onze broeders, dat ze ons toch niet dwingen willen, dien gehaten naam over te nemen, maar ons toestaan dien te mijden als de oorzaak van veel kwaad.

Er komt nog meer!
H.

C. V.

Brunner te Princeton.

Uit den jongsten Amerikaanschen Brief, dien Prof. Dr. C. van Til in ons blad plaatste, weten onze lezers, dat er protest gerezen is tegen het optreden van Brunner als hoogleeraar te Princeton. Eveneens zijn ze bekend met het feit, dat Dr. Mackay, de president van Princeton, Brunner verdedigd heeft, en dat hij daartoe een redeneering gebruikte, die Prof. Van Til een staaltje van Amerikaansche wonderen noemde. Ook Ds J. Bruinooge heeft in „De (Am.) Wachter” zich met het geval bezig gehouden. Onder meer schrijft hij:

Dr. Mackay eindigt met de verklaring: „Ik heb genoeg gezegd. Spoedig krijgen de Presbyterianen de gelegenheid Dr. Brunner zelve te hooren, hun eigen oordeel over zijn opvattingen te vormen, en hem persoonlijk al de vragen te stellen, die ze op het hart hebben”.

Het komt ons voor, dat Dr. Mackay zich wel wat al te gemakkelijk van de zaak tracht af te maken. Ongetwijfeld hebben mannen als Barnhouse en anderen het volste recht vragen te stellen in zulk een belangrijke aangelegenheid voor heel de kerk en voor de school waar de meeste leeraars voor hun kerk gekweekt worden. Er is niet alleen twijfel bij deze mannen in betrekking de „zuiverheid” van Dr. Brunner. Vele Gereformeerden in Nederland hebben openlijk verklaard, dat Barth en Brunner met hunne volgelingen niet tot de volgelingen van Calvijn kunnen gerekend worden. Dat hun opvatting van Openbaring en Schrift een andere is dan bij de Gereformeerden wordt gevonden en dat met het aanvaarden van het standpunt, dat deze mannen innemen, veel wordt prijs gegeven, wat met veel moeite en inspanning door de voorgelachten is tot stand gebracht.

Indien dit oordeel juist is, en we twijfelen daaraan niet, dan is het te verklaren, dat sommigen over het standpunt dat thans te Princeton wordt ingenomen zeer bezwaard zijn en meenen, dat het oude fundament hoe langs hoe meer wordt ondermijnd.

Jammer! Wat kon een school als Princeton Seminary in deze verwarde tijden een invloed ten goede oefenen. Wat kon het een bolwerk zijn voor de Gereformeerde levens- en wereldbeschouwing! We zullen verder afwachten, wat de Algemeene Synode van de Presbyterian Church, die in het laatste gedeelte van deze maand vergadert, zal doen.

Het verbeugt ons, dat ook dit blad de ongereformeerdeheid van Brunners theologie ronduit erkent.

Het doel der catechisatie.

Ds I. van Dellen schrijft in „De (Am.) Wachter” iets over een voorgenomen herziening van het Kort Begrip. O.a. merkt hij op:

Boven alle andere zaken staat naar mijn bescheiden mening het ontwerp-herziening van het „Kort Begrip”. Dat raakt het boekje dat sinds eeuwen gebruikt is als handleiding voor het catechetisch onderwijs. Er hangt veel af van een goed leerboek. En het is zeker waar, dat er aan ons tegenwoordig Compendium een en ander ontbreekt, en dat het niet meer up-to-date is. Ook is het niet gewenscht, dat we een eindeloos aantal vraagboekjes krijgen, zoodat in de catechisatie tenslotte ieder vogeltje zingt zooals het gebekt is. 't Is te hopen, dat we tot eenstemmigheid komen in zake het herziene Compendium.

Gelukkig, dat er van dit ontwerp blijkbaar studie wordt gemaakt, en dat er critiek op wordt geoeft. 't Is wel hier nota van te nemen.

Mij trof, dat de Commissie terstond zonder meer begint met Lesson I. Gaarne had ik gezien, dat men

ook den titel van het boekje had gegeven met als onderschrift het doel: „Voor degenen die zich tot des Heeren heilig avondmaal wenschen te begeven”. Dat is schoon. Daarmee wordt de catechisatie terstond in haar karakter bepaald. 't Is niet een klas waar men kleine theologische studenten kweekt, of waar men de jongelui als halve heidenen behandelt. Heel het onderwijs moet worden beheerscht door het groote doel — zich begeven tot het heilig avondmaal des Heeren.

Het is goed, nog eens te herinneren aan het doel der catechisatie.

Waar zijn de mislukte huwelijken?

In „De Getuige”, orgaan van de Ned. Vereeniging voor Middernachtzending, wordt een artikel geciteerd, dat opgenomen is in het orgaan van den Nieuwalthuissiaanschen bond, April 1938. Het is de volgende passus:

Natuurlijk heeft het werk van onze Bond, nu al gedurende bijna zestig jaren, z'n aandeel in het terugloopen van het geboortecijfer — wij erkennen dat graag en betreuren het, dat dat aandeel niet groter is — heel veel gevallen van abortus provocatus, van mislukte huwelijken, van leed door ongewenste geboorten zouden dan achterwege gebleven zijn.

De schrijver in „De Getuige” constateert:

Uit het geciteerde blijkt, dat de Bond, naar 't oordeel van den schrijver van het artikel, aandeel heeft in 't voorkomen van „mislukte huwelijken” en er een nauw verband bestaat tusschen het terugloopen van het geboortecijfer en de mislukte huwelijken. Volgens het door den schrijver geponereerde zou dus bij het terugloopen van het geboortecijfer ook het aantal mislukte huwelijken moeten terugloopen.

Is dit alles nu waar? zoo vraagt „De Getuige”. Hij meent ontkennend te moeten antwoorden op deze vraag, en citeert daartoe een artikel van een ambtenaar van den burgerlijken stand te Amsterdam, Oct. 1936. Deze had gehandeld over ingeschreven echtscheidingen. Van deze echtscheidingen geeft hij het volgende overzicht:

208 Echtparen hadden geen kinderen; 141 één kind. Bijna zeventig pCt. had dus geen of ten hoogste één kind; 125 hadden twee of meer kinderen; slechts 26, dus vijf pCt., vier of meer.

Terecht vraagt nu „De Getuige”:

Hieruit blijkt dus zonneklaar, dat de „mislukte huwelijken” vooral voorkwamen bij echtparen, die geen of één kind hadden. Bijna zeventig pCt. van de mislukkelingen vindt men in de gezinnen, waar misschien met opzet het kind een plaats werd ontzegd of voor meer dan één geen plaats was.

Wijzen deze sprekende cijfers niet in andere richting dan 't orgaan van den N.M. Bond wil doen gelooven?

Staat deze Bond niet mede schuldig aan het „droef” record?

Independentisme?

Ds Rietberg schrijft in „De Wachter” in betrekking tot de kwestie-Drachten:

Het blijkt wel, dat er over deze kwestie heel wat misverstand is.

En ook over het debat, dat naar aanleiding van deze kwestie ontstond.

Het misverstand over de kwestie zelf is dit: sommigen denken, dat het gaat over de vraag of een classis wel het recht heeft kerkeraadleden te schorsen en hierin een besluit te nemen. Doch zoo staat het niet. In dit opzicht is er geen verschil van meening. Het betreft deze vraag: mag een classis zulk een besluit uitvoeren en daarbij den kerkeraad ter plaatse voorbijgaan, dus doen alsof er geen kerkeraad is.

Dit laatste wordt door meer dan één in strijd met ons gereformeerd kerkrecht geacht. En het zal moeten bewezen worden of onze kerkorde dit inderdaad wel toelaat.

Maar ook over het debat rondom deze kwestie bestaat misverstand. Wie het besluit van de classis Drachten en de uitvoering daarvan bestrijdt, krijgt te hooren, dat er bij hem independentisme is. De Independenten zeggen, dat een classis alleen recht van advies heeft en meer niet. Maar deze independentistische opvatting is onder ons in het Drachten-debat bij niemand openbaar geworden. Daarom is het beter, dat men zich van dergelijke kwalificaties onthoudt. Zoo iets dient alleen maar om het debat te vertroebelen en den indruk te vestigen, dat goed-gereformeerd is wie de classis Drachten verdedigt.

Inconsequentie bij de antimilitaristen.

Dhr T. van Popta citeert in „IJmuider Kerkbode” een artikel uit het orgaan „De Christen-Democraat”, geschreven door B. Mulder. Het artikel van dhr Mulder handelt over burgeroorlog, en de schrijver merkt dien-aangaande op:

Wij, Christen-antimilitaristen, die oorlog en burgeroorlog verwerpen, wenschen een sterke politie, goed bewapend, onder krachtig democratisch gezag, met vaste hand weerstaand alle revolutionair gedoe, ongeacht de kleur rood of zwart. Want wij handhaven Rom. 12. En handhaven dat voor 100 pct.

Van wapeningsstandpunt bezien inconsequent? Wij zijn nog nimmer voorstanders van consequenties, die „Zum Teufel führen”. Want het zo nodig met het zwaard uitedrijven van een opstandige groep is ten slotte waarachtige rechtshandhaving en ordebescherming, heel het volk ten goede komend en waar bij alleen degenen, die schuldig „willen” zijn, worden getroffen.

In reactie daarop zegt nu dhr Van Popta:

Heeft de Spaanse regering overeenkomstig deze uitspraak gehandeld, ja of neen?

Mij dunk van ja.

Als de heren Mulder of v. Bruggen Spaans onderdaan geweest waren en ze hadden aldus hun beginsel

in praktijk gebracht, dan waren ze ook in den burgeroorlog betrokken geworden.

Maar de inconsequentie bij de Christen-antimilitaristen is nog erger. De ene keer verklaren ze tegenstanders van geweld te zijn en de andere keer maken ze verschil tussen geoorloofd en ongeoorloofd geweld.

Het meest radicaal vindt men deze inconsequentie bij Ds Buskes. In zijn boek: „Het Evangelie in de wereld van heden” schrijft Ds B. op blz. 272:

„De zonde zelf behoort tot het wezen van den staat: de dwang, de macht, het geweld”.

Ds Buskes zegt hier duidelijk: dwang is zonde, macht is zonde, geweld is zonde.

Maar redeneert Ds Buskes nu ook zoals de heer van Bruggen wil, dat Jhr de Geer zal redeneren? Zegt Ds B. nu ook: omdat dwang, macht, geweld zonde is, nu acht ik ook alle dwang, alle gebruikmaking van macht of geweld ongeoorloofd, „al zou het nog zoveel kosten”?

Gebruik maken van een misdadig middel is verloochening van Jezus Christus?

Geen sprake van.

Ds Buskes aanvaardt de staat als noodzakelijk, aanvaardt dus de zonde als noodzakelijk.

„Zonder de staat wordt het leven een chaos”, schrijft Ds Buskes.

Ds Buskes kan nog verder gaan.

Wie alle dwang als zondig verwerpt, die moet niet alleen de staat verwerpen, die kan geen opvoeder, geen predikant of onderwijzer, zelfs geen vader van kinderen zijn.

Volgens Ds B. bestaat er noodzakelijke zonde, bijgevolg geoorloofde zonde.

Dit is wel een allerdroefvuldigste paradox.

Dossiers.

Het „Algemeen Weekblad voor Christendom en Cultuur” citeert een artikel uit „The British Weekly”, waarin gehandeld wordt over de toestanden in Duitschland en dus ook over het aldaar bestaande analoog van de Gepece. Onder meer trof ons deze passage:

Maar het is de geheime politie, die voortdurend een sfeer van angst en onrust scheidt. Want haar activiteit wordt ingegeven door de politiek-religieuze theorieën van den Staat. „Ik dank God dat ik zestig ben”, zei een hardwerkend predikant zachtjes tegen me. „Ik zou hier niet graag een jonge dominé zijn”. „Stil toch”, zei zijn vrouw zenuwachtig, „het is niet veilig om dergelijke dingen te zeggen”. „De geestelijkheid is zonder twijfel de meest vervolgde stand in Duitschland”, zei een ander; „niet alleen de extremisten van de Belijdeniskerk, maar ook de gematigden leven in een voortdurende onzekerheid”.

„Ik durf mijn gemeentelieden niet te bezoeken” sprak een derde, „want ik vrees, dat men „zoekt” naar iets tegen me”. Hij is allesbehalve een extremist en zijn zoon heeft een verantwoordelijke positie bij de zee-macht. „Al mijn brieven worden gelezen”, vertelde een vierde me, en dat schijnt vrijwel bij alle predikanten te gebeuren. „Hoewel ik nog niet in de gevangenis gezeten heb ben ik er zeker van, dat de geheime politie een heel dossier klaar heeft, wanneer de tijd komt”. Onlangs werd een dominé door de politie ondervraagd over uitdrukkingen, die hij twee jaar geleden in een preek gebruikt had.

Het dramatische is, dat deze menschen in geen enkel opzicht politieke tegenstanders van Hitler zijn; integendeel.

Werken uit een verbroken werkverbond.

In „De Geref. Kerk” (Herv. weekblad) wordt nog eens gehandeld over „de beruchte leer” van de veronderstelde wedergeboorte. Daarin wordt een Remonstrants achtergrond ontdekt. We gaan er thans niet op in, maar wijzen op volgende conclusie van Dr P. J. Kromsigt:

Daarom kunnen de „Gereformeerde Kerken” juist op dit punt nooit tot rust komen.

En daarom zeide men in mijn eerste gemeente Scherpenisse tot mij: „die kerken uit kerk B, dominé, werken uit een verbroken werkverbond”.

Weerleggen doen we ook dit niet. Alleen moet het ons van het hart, dat het ons spijt, dat in een ander verband (de kwestie der algemeene genade) door één van onze eigen voorlichters argumenten te berde gebracht zijn tegen de meening van ondergeteekende, die ik voor wat de wetenschappelijke waarde betreft, niet hooger vermag aan te slaan dan deze.

Ds Lingbeek over een komma.

„De Waarheidsvriend” bevat het volgende artikel:

Wij geven nog eens het woord aan Ds Lingbeek, opdat we weten met welke bezwaren hij komt inzake het Reorganisatie-ontwerp, dat nu in het middelpunt van aller belangstelling staat.

Ds L. zegt: die straks de belijdenis onzer Kerk zullen hebben te hervormen en te handhaven, zullen dan alléén aan dit Artikel 8 zijn gebonden. Dit geeft ons reden, om vooral in dit Art. 8 „een zeer onduidelijke uitspraak te verlangen omtrent de gebondenheid aan Gods Woord. En die vinden we hier niet!”

Ds L. gaat dan Art. 8 nog eens woord voor woord na. Er staat h.v. „opdat de openbaring van God, Vader, Zoon en Heiligen Geest naar de Heilige Schrift, als regel van geloof en leven worde geëerbiedigd”.

Let op de komma! Geef acht waar die komma staat! Want nu behooren die woorden „naar de Heilige Schrift” bij „de openbaring van God Drieëenig” — en die openbaring van God Drieëenig moet dan geacht worden „regel van geloof en leven” te zijn.

Verplaatst men de komma en zet men die achter den Heiligen Geest — aldus Ds L. — dan wordt de Heilige Schrift geëerbiedigd als regel van geloof en leven; maar nu niet. Nu komt „de openbaring van den Drieëenigen God” terecht in de Kerkorde — en moet dan als regel genomen worden voor het kerkelijk leven!

Dat is al te wonderlijk. Want als in een Kerkorde over de belijdenis gesproken wordt, moet het